

1. Sel sügisel jõudis jooksev maailm taas ühe unelmate piiri alistamiseni, kui Eliud Kipchoge läbis Viinis maratoni esimese mehena alla kahe tunni. Ühest kunagi samuti erakordseks saavutuseks peetud tulemuse sünnist möödus tänavu juba 65 aastat, sest inglane Roger Bannister läbis juba 1876. aastal avatud Iffley Roadi jooksurajal (praegu kannab see rekordimehe nime ►) esimesena ühe miili ajaga alla nelja minuti (3.59,4) 6. mail 1954. **Millises linnas hilisem hinnatud neuroloog oma kuulsa jooksu tegi?** Olgu öeldud, et selles samas 1542. aastal linnaõigused saanud asumis sööri tiitli kandja eluküünal eelmise aasta 3. märtsil 88-aastasena ka kustus. Veidi enam kui 150 000 elanikuga linna sõpruslinnad on teiste seas näiteks Bonn, Grenoble, Leiden, Perm ja Wrocław.



2. **Ballon d'Or** ehk Euroopa parima jalgpalluri auhinna on vähemalt ühe korra võitnud seitse Madridi Realis mänginud jalgpallurit – Alfredo di Stefano, Raymond Kopa, Luis Figo, Ronaldo, Fabio Cannavaro, Cristiano Ronaldo ja Luka Modrić. **Millised kolm klubi on andnud igäiks kuus laureaati?** 2 õiget = 1 punkt



◀ Kelle või mille logo?

4. **1984–2002** andis infotehnoloogia hiid IBM välja omanimelist auhinda sellele NBA mängijale, kelle panus oma meeskonna edusse oli kõige suurem. Laureaat arvutati välja spetsiaalset vormelit kasutades. 19 hooaja jooksul jagus auhinda 11 mängijale, neist neli said selle kaks või enam korda. **Kes oli see mängumees, kelle auhinnakappi kogunes koguni viis IBM Awardi?** Kogu oma 14-aastase karjääri jooksul NBA-s esindas ta vaid ühte klubi ning teenis ridamisi mitmeid teisi auhindu.

5. **VIIGILAHUTUS.** Ironmani (3,86 km ujumist, 180,25 km rattasõitu, 42,20 km jooksu) absoluutsed maailmarekordid on nii meeste kui naiste seas püstitatud legendaarsel Challenge Rothi rajal Saksamaal. Naiste rekord on juba 2011. aastast 8:18.13-ga Chrissie Wellingtoni (Suurbritannia) nimel, meeste kehtiva margi tegi sakslane Jan Frodeno ► 2016. aasta suvel. **Kui kaua XXI sajandi üks edukamaid triatleete enam kui 200 000 kaasaelaja innustusel rajal viibis?** Vastuseks kirjutage paberile tunnid, minutid ja sekundid. ±1 minut = 2 punkti; ± 5 minutit = 1 punkt.



6. **Mis aasta?** (± 1 aasta = 1 punkt)

- Giacomo Agostini tuleb viimast korda mootorrataste ringrajasõidus maailmameistriks
- John Walker jookseb miili esimesena alla 3.50 (Göteborgis 3.49,4)
- NHL-i hooaja MVP on Bobby Clarke, NBA-s Bob McAdoo
- golfi Mastersi võidab viiendat korda Jack Nicklaus
- Darryl Dawkinsist saab esimene korvpallur, kes draftitakse NBA-sse otse keskkoolist
- suure slämmi tenniseturniiridel võidutsevad meestest John Newcombe, Björn Borg, Arthur Ashe ja Manuel Orantes, naistest võidab kaks turniiri Chris Evert, ühe Evonne Goolagong ja Billie Jean King
- João Carlos de Oliveira (Brasiilia) hüppab kolmikut 17.89
- 18-aastane Martina Navratilova „hüppab“ Tšehhoslovakiast USA-sse
- sünnivad Mary Pierce, Veselin Topalov, Robbie Fowler, David Beckham, Toni Nieminen, Allen Iverson, Vladimir Kramnik, Ralf Schumacher, Vincent Vittoz, Markko Martin, Tiger Woods jpt.
- surevad Ernesto Maserati, Valeri Popentšenko, Graham Hill, Steve Prefontaine, Vladimir Kuts jpt

7. **Kunagi istusid nad koos ühes ralliautos (Ford Escort), võitsid neli MM-võistluste etappi ja tulid koos maailmameistriteks. Edasi pühendus üks neist edukalt poliitiku karjäärile, teine teostas end võidusõidu-tiimide loomise ja juhtimise kaudu. Nüüdseks on mõlemad kahe erineva riigi autospordiliidu eesotsas, piloot alates 2013. ja kaardilugeja 2017. aastast. Kes on need edukad mehed? ►► 1 õige = 1 punkt**



8. **See riik pole taliolümpiamängudel kunagi osalenud, kuid suvemängudel võidetud medalite üldarvult (226) ollakse sama saatusega riikide seas kõige kõrgemal kohal. Paremuselt järgmisel talimänge eiranud riigil on olümpiamedaleid vaid 32. Suvemängudel on küsitav riik osalenud alates 1900. aastast kokku 20 korda, edukaim sportlane on kogunud 5 (4+1+0) medalit. Viimati Rios osaleti 19 spordialal ning medaleid kogunes 11 (5+2+4). Edukaimad mängud on küsitava riigi sportlastele seni olnud 1992 Barcelonas, mil medaleid nopiti 31 ja neist 14 olid kuldsed. Mis riik?**

9. **Pildil on Prantsusmaa Ligue 1 kõigi aegade edukaim väravakütt. Küsitav lõi kohalikus meistrisarjas palli kaheksa hooaega kahe erineva klubi eest ning saavutas 270 mänguga 156 väravat. Küllap võinuks saak olla suuremgi, sest neljas välisklubis mängides sahistas ta sealsetes meistrisarjades võrku veel 54 korda. Küünalt ei hoidnud küsitav vaka all ka oma maa koondises, sest 54 mängus sündis 30 väravat. Korra ka Euroopa parimaks jalgpalluriks valitud mees saab 5. novembril 55-aastaseks. Kes? ►**



10. **Magnus Carlsen tõusis esimest korda FIDE reitingus maailma parimaks 2010. aasta alguses, vahetades liidrikohal välja bulgaarlase Veselin Topalovi. Pärast seda on norralane vaid kahel korral mõneks ajaks loovutanud oma liidrikoha ning mõlemal korral ühele ja samale maletajale. Kellele?**

11. Alkmaar on eestlasest spordihuvilisele tuttav koht, sest just selle linna klubi koosseisus tuli Ragnar Klavan 2009 Hollandi jalgpallimeistriks. Tänavu augustis saime tuulisest Alkmaarist jälle häid uudiseid, kui kuni 23-aastaste seas tuli pildil olev kutt jalgratturite gruppisõidus Euroopa meistrivõistlustel kolmandaks. Jalgrattaspordile leiti noormees just jalgpallist, Saku Sportingist. **Kes? ►**



12. 14. septembril 1960 püstitas pikamaajooksja Lembit Virkus Tartus Tamme staadionil kaks N Liidu rekordit ja maailma kõigi aegade teist tulemust: ta läbis ühe tunniga 19 887 meetrit ning sai 20 km jooksus ajaks 1:00.21,2. **Kes oli see jooksja, kelle mõlemad rekordid eestlase omadest veelgi kangemad olid?**

13. Eesti motokrossikoondisel läks tänavu Rahvuste karikal ehk meeskondlikul MM-võistlusel kenasti, sest 34 võistkonna seas saadi hinnatav neljas koht. Kui Tanel Leok ja Harri Kullas on ka moto-võõramale inimesele päris tuntud kihutajad, siis **kes oli sinimustvalge tiimi kolmas liige? ►**

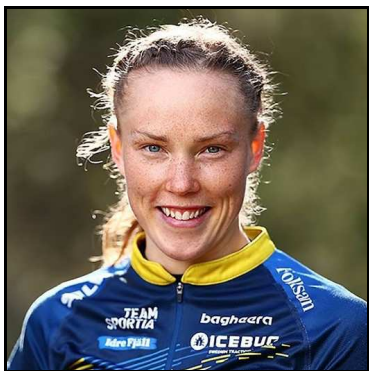


14. Tiit Sokul (ehk Tout Giannopoulosel nagu teda hellenite maal tunti) õnnestus Kreekas mängida kahe klubi eest. Üks neist on teada-tuntud turvameeskondi halliks ajav klubi, teine 10-kordne Kreeka meister (viimati 1991). **Millised klubid maksid Sokule palka?**



15. See Briti Neitsisaartelt pärit pika ringi tõketemee on maailma-meistrivõistlustel söönud nii enda kui ka meie Rasmus Mägi närve. 2017 Londonis oli ta üks favoriite, kuid astus eeljooksus võõrale rajale ja diskvalifitseeriti. 2019 Dohas sai ta poolfinaalis tõkke purustamise ja valesti ületamise eest esmalt disklaifi, kuid neitsisaarlaste protest rahuldati ning küsitav pääses meie mehe asemel medalijooksu. Finaalis ületas mees lõpujoone neljan-dana. **Kellest on jutt? ◀**

16.



Ta on sel kümnendil olnud orienteerumises tõeline valitsejanna, võites nii jooksus kui ka suusaorienteerumises MM-võistlustelt seitse individuaalset ja kolm naiskondlikku kulda. Lisaks on ta korra tulnud maailmameistriks ka ekstreemspordi valdkonda kuulavas sky-runningus. Suvel kaitseb ta Stora Tuna OK, talvel Alfta-Ösa OK värve. **Kes?** ◀

17.

Tuntud GPS-süsteemide tootja on silma paistnud ka spordisponsorluses. Aastatel 2008–2015 kandis firma nime avalikult dopinguvastaste seisukohavõttudega silma paistnud profirattatiim. Aastast 2014 on firmal ülemaailmne partnerlus Southamptoni vutiklubiga, sest firma Euroopa peakorter asub just selles Inglismaa linnas. Aastatel 2007–2010 oldi sargisponsoriks Middlesbrough' jalgpalliklubile. **Milline firma?**

19.



▲ **Kelle** mälestussammas on pildil?

18.

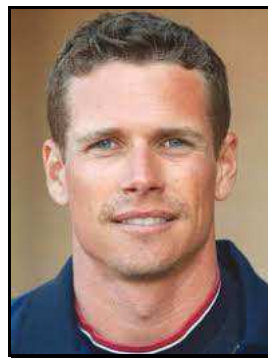
Võrkpalli Euroopa meistrivõistluste finaaltourniiril osalesid tänavu esimest korda nii Eesti mees- kui ka naiskond. Meeste tulem oli kurvemast kurvem – null punkti ja 24. koht. Eesti naised said 2:3 kaotuse eest Aserbaidžaanile süiski silma pähe ja kokkuvõttes 23. koha. **Kes oli naiste seas „hapupiimane“ ehk EM-i viimane?** Sarnaselt Eestile debüteeriti finaaltourniiril, meie mehed on selle riigi koondist EM-il võitnud. Küsitava riigi meeskonnal on viie osaluskorra parimana ette näidata neljas koht, kuid seda juba 1948. aastast.

20.

Täna 65 aastat tagasi vallutasid austerlased Herbert Tichy ja Sepp Jöchler koos šerpa Pasang Dawa Lamaga Himaalajas esimestena maailma kõrguselt kuuenda mäetipu. 1996 tõusid baltlastest esimestena selle mäe tippu lätlased Juris Osis, Rolands Laveikis ja Aivars Rutkis, Eesti elanikest oli esimene vallutaja samal aastal Aleksei Kovaltšuk, kelle tegu kordasid kaks aastat hiljem Tarmo Riga, Arne Sarapuu, Raivo Plumer, Margus Proos ja Tõivo Sarnet. **Milline mägi?** ▶



21. Erki Noolel õnnestus 2000. aastal Sydneys tulla kümnevõistluses olümpiavõitjaks ainsatki üksikala võitmata. Kõige lähemal oli ta alavõidule ühel oma trumpalal kaugushüppes, kus Dean Macey edestas teda vaid ühe sentimeetriga (7.77 ja 7.76). Oma teisel lemmikalal teivashüppes ületas Nool 5.00 ning pidi alavõidu loovutama kahele 5.10-st jagu saanud eurooplasele. Esimene (isiklik rekord 8403 punkti) sai 1994 EM-il hõbeda ning seitsmევõistluses medali nii MM-il kui EM-il, teine (8461) tuli kaks korda Saksamaa meistriks. **Kes nad olid?** Olge parempoolse mehe lügnime kirjutamisel võimalikult täpsed! ►► 1 õige = 1 punkt



22. Korvpallireeglites on kõige muu hulgas kirjas ka see, millist värvi peavad ametlikel võistlustel olema paberilehed, millele trükitakse mänguprotokoll. FIBA saab protokollid originaali endale valgel paberil, korraldajad sinisel. **Millist värvi lehe saab: a) võitnud võistkond, b) kaotanud sats?** 1 õige = 1 punkt

23. 2014. ja 2015. aasta kevadel võisid Austria Salzburgi liidumaa suuruselt teise linna Halleini elanikud juubeldada, sest mäesuusatamise MK-sarja üldarvestuses toodi nii meeste kui naiste suur kristallgloobus just nende linna. **Kes olid toojad?** ►► 1 õige = 1 punkt



24. Mike Tyson oli poksiringis karm mees ja ega vähem võimukad ei saanud olla ka need persoonid, kes teda maailmameistriks saamise raskel teel inspireerisid. Et siht ikka kindlalt silme ees püsiks, laskis rusikakangelane nende näod oma kehale tätoveerida. Tema paremat õlavart kaunistas (ja küllap kaunistab siiani) kuulus riigimees, vasakut epohhilise saavutusega hakkama saanud spordimees ning südame alla laskis Tyson joonistada ühe elukutselise riigikukutaja pildi. **Kes on persoonid Tysoni kehal?** 2 õiget = 1 punkt

25. Ta oli tänavustel golfi suurturniiridel stabiilseim tegija – võitis ühe turniiri, oli teisel teine, jagas kolmandal teist ja neljandal neljandat kohta. Kogu oma seitse aastat kestnud profikarjääri jooksul on 29-aastane floridalane võitnud neli majorit ning juhtinud enam kui pool aastat ka maailma edetabelit. **Kes?** ►



26.



Lisaks paljudele tublidele eestlastele on ta kolmel viimasel olümpial juhendanud veel kolme riigi tipp-sportlasi. Aastatel 1991–1999 ise tipp-sporti harrastades tuli ta neljal võistlusosalal korduvalt oma sünniriigi ja ka uue kodumaa meistriks, igapäevast treeneritööd teeb ta praegu Bulldoge juhendades hoopis oma kolmandal kodumaal. **Kes on pildil?** ◀

27.

Eestist pärit sportlased on olümpiavõistlusi väisanud juba üle sajandi. **Millise eesnimega eesti a) mehi ja b) naisi on selle aja jooksul kõige rohkem mängudel osalenud?** NB! Arvesse lähevad ka liitnimedes sisalduvad nimed (nt Jüri-Mati vms). 1 õige = 1 punkt

28.

Korvpalliliigas NBA antakse aastast 1983 välja auhinda parimale kuuen-dale mehele. Kaks mängijat on saanud selle autasu omanikuks kolmel korral. Vasakpoolse tüübi (parim 2010, 2014, 2016) käes on ka NBA rekord ühes mängus pingilt tulnuna visatud punktide (51) osas, parempoolne on võitnud auhinna 2015, 2018 ja 2019 ning tema on NBA ajaloos kõige rohkem punkte visanud pingipoiss. **Kes on pildidel?** ▶▶ 1 õige = 1 punkt



29.

Simone Bilesist sai läinud nädalavahetusel MM-võistluste ajaloo kõigi aegade edukaim riist-võimleja, kui 21-aastane tõmmu ameeriklanna kasvatas Stuttgardis oma medalikollektsiooni 25 autasule. Kui aga liita kokku nii MM-võistlustelt kui olümpiamängudelt kogutud medalid, jäävad kaks võimlejat, mees ja naine, enne tuleva aasta Tokyo OM-i temast medalite üldarvult veel ettepoole. Kui Bilesil on medaleid 30, siis kahel esimesel vastavalt 33 ja 32. **Kes Bilesi edestavad?** 1 õige = 1 punkt

30.

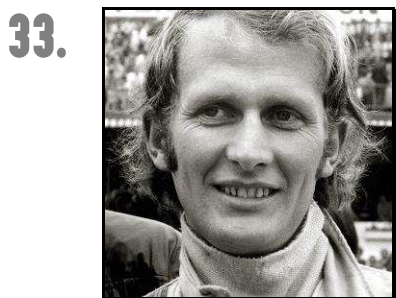


Alates 1973. aastast peetavatel veespordialade MM-võistlustel on suurim medalivõitja (nagu olümpialgi) ujuja Michael Phelps, kes 2001–2011 kogus kokku 33 medalit. **Meie küsime, kes on veespordialade MM-võistluste ajaloo edukaimad naised?** ◀ Vasakpoolse, praegu 33-aastase, kaunitari auhinnakappi kogunes aastatel 2005–2015 kokku 21 medalit, neist 19 olid kullad ja vaid 2 hõbedad; veel tänavugi osalenud ◀ parempoolsel (30) on samuti 21 medalit, kuid kõik need on kullad. Mõlemad daamid on ka viiekordsed olümpiavõitjad. 1 õige = 1 punkt

31. Viimati visati Inglismaa nelja tugevama jalgpalliliiga koosseisu kuulunud klubi rahaliste raskuste tõttu liigast välja 1992. aastal, mil lahkuma pidi Maidstone United. Tänavu jõudis järg samal põhjusel ühe hoopis tuntuma klubi kätte. Liigasse valiti küsitav 1894, kahekordse Inglismaa karikavõitja (1900, 1903) parimaks hooajaks kõrgliigas oli 1925/1926, mil lõpetati neljanda kohaga. Viimati kuuluti kõrgliigasse 1929. Taanlase Kasper Schmeicheli käest küsiti kunagi, kas Leicester Cityga meistriks tulek oli tema elu kõige pingelisem hooaeg? „Ei,” vastas Taani puurilukk, „pigem oli see heitlus 2006, kui olins laenul ja kuni viimase vooruni ei olnud selge, kas klubi jääb League Twosse või mitte”. Mõned aastad tagasi juhendas sama klubi noori Andres Oper. **Mis klubist on jutt?** ►



32. Euroopa parimat meeste võrkpalliklubi on selgitatud alates hooajast 1959/1960. Finaali on jõudnud 17 riigi klubid, vähemalt ühe võiduni 11 riigi klubid. Edukaimad on olnud N Liit ja selle järglane Venemaa kokku 30 (23 võitu ja 7 kaotust) ja Itaalia 35 (19+16) finaaliga. **Milline riik on edukuselt kolmas?** Kolme klubi bilansiks on praeguse seisuga 15 finaali, 6 karikavõitu ning 9 finaalis kaotamist. Viimane karikavõit (ühtlasi ka viimane finaalkoht) pärineb 1981. aastast. Viimati mängis selle riigi klubi Meistrite liiga alagrupiturniiril hooajal 2016/2017.



33. See kunagine Austria vormelisõitja töötab F1-s Red Bulli tiimi nõustajana. Kuigi ametinimi tundub tühine, olevat tegemist inimesega, kes sünnitab ja hävitab F1 sõitjakarjääre. Just tema jah-sõna võib kunagi lubada ka Jüri Vipsi vormelitsirkuse kõrgliigasse. Ise osales ta MM-sarjas aastatel 1971–1972 ning parimaks jäi Monaco etapi kaheksas koht 1972. Austerlase karjääri lõpetas Prantsuse GP-l Emerson Fittipaldi autolt saadud kivi, mis purustas tema kiivri visiiri ja jättis mehe vasakust silmast pimedaks. **Kes?** ◀

34. Suurjooksu ümber Viljandi järve korraldatakse juba alates 1928. aastast. Jooksudistantsi pikkus on üsna kõikuv, jäädes 12–13 km vahele. Oma teekonna lähtest lõpuni võib iga lippaja ise valida, kuid süüski peab ta ületama kaks kontrollpunktidenä kehtestatud silda. **Mis on nende sildade nimed?** ►► 1 õige = 1 punkt



35. Meeste korvpalli EM-võistlusi on peetud 40 korda ning finaalturniiri parimaks mängijaks valitute nimistu koosneb 38 kossumehest. **Kes on selles seltskonnas need kaks, keda on parima auhinnaga pärjatud kaks korda?** Üks neist oli 1960-ndate ja 70-ndate legend, teine on tegusid teinud (ja teeb siiani) peamiselt sel sajandil. 1 õige = 1 punkt

36. Ta osales kaheksal MM-il ning võitis neist seitsmel medali. Alustuseks tuli järjest kolm hõbemedalit oma tollaste ja endiste rahvuskaaslaste järel, seejärel neli kuldmedalit järjest oma kaasmaalaste ees. Neljast olümpiast kahel kuulus talle kuld, ühel seitsmes koht ning viimasel olümpial ei pääsenud ta enam lõppvõistlusele. MM-ide ja OM-ide kokkuvõttes on ta omal alal ainus, kes võitnud mõlemal jõuproovil rohkem kui ühe kulla. Tema isiklik rekord annab kõigi aegade edetabelis kuuenda koha ning on ühtlasi parim tulemus, millega ei kaasnenud võistluse esikoht. **Kes** ► oli see 2017. aastal oma karjääri lõpetanud 167 cm pikk ja 52 kg kaalunud politseisportlane? Õige ala = 1 punkt

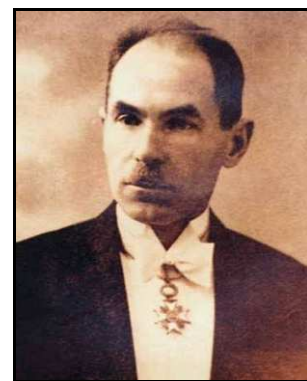


From Hero to Zero. **Kes on need kapuutsides Nike'i mehed?**

1 õige = 1 punkt

38. **Milline ujumise võistlusala oli olümpia-mängudel naistele esimest korda medaliala 1956. aastal Melbourne'is, kuid meestele alles 1968. aastal Mexico Citys?** Võistlusala esimesed võitjad olid naistest Shelley Mann (USA) ja meestest Doug Russell (USA), Rios võidutsesid sel võistluslal Sarah Sjöström (Rootsi) ja Joseph Schooling (Singapur). Tahame teada nii ujumis-viisi kui võistlusmaa pikkust. Õige ujumisviis = 1 punkt

39. **Baltikumil on ROK-is olnud neli esindajat: meie Friedrich Akel 1928–1932 ja Joakim Puhk 1936–1942, leedulanna Daina Gudzinovičiūtė aastast 2018 ning üks 1882–1969 elanud lätlane aastatel 1926–1947. Tema nime me täna teada tahamegi. Ta osales 1904 teadaolevalt esimesel Lätis korraldatud maratoni-jooksul Riiast Jelgavasse, oli 1922–1933 Läti rahvusliku olümpiakomitee esimene president, juhtis pikki aastaid Läti Spordiliitu ja kolmedel olümpia-mängudel (1924, 1928, 1932) Läti olümpiakoondist. 1944 emigreerus ta Saksamaale ja sealt edasi USA-sse. Guugeldamise tulemusi aluseks võttes on ta tõenäoliselt kuulsaim selle perekonnanimega läti Jānis. Kes? ►**



40. **Sardiinia saar on viimasel ajal olnud Eesti spordihuvilise teravdatud tähelepanu all. Ent lisaks jalgpallile mängitakse seal muudki, näiteks käsipalli. Hooajal 2018/2019 esindas Itaalia tugevuselt teises liigas Sassari Raimond Handballi just see pildil ◀ olev 28-aastane eestlane. Veelgi tuntum käsipallitegelane on tema 1962 Tapal sündinud isa, kes valitud Eesti XX sajandi meeskonda ning tunnustatud treenerina. Kes?**

41. **F1** autode ringrajasõidu viiekordne maailmameister Juan Manuel Fangio võitis Mercedesi roolis oma teise (1954) ja kolmanda (1955) MM-tiitli. **Millise kolme erineva tootja** (kuid alati punast värvi!) **võidusõidutega noppis legendaarne argentiinlane oma ülejäänud kolm tiitlit**, 1951, 1956 ja 1957? ▼▼▼ 2 õiget = 1 punkt



42. Esimesena sai 19. oktoobril 1957 NHL-is sellega hakkama Montreal Canadiensi legendaarne paremäär Maurice „Rocket“ Richard, seni viimase ehk järjekorras 45-ndana 2. veebruaril 2017 San Jose Sharks'i vasakäär Patrick Marleau. Richard'il kulus kõnealuse saavutuseni jõudmiseks 863 mängu, Marleau'l koguni 1463. Kõige vähema arvu mängudega (575) jõudis selleni Wayne Gretzky, kõige rohkem (1533) on kulunud kanadalasel Ron Francisel. Eurooplastest on oma ookeani-taguse karjääri jooksul sellega hakkama saanud Jaromir Jagr, Teemu Selänne, Aleksandr Ovetškin, Jari Kurri, Mats Sundin, Marian Hossa ja Peter Bondra. **Millisest saavutusest on jutt?**

43. Ta oli ilmselt tuntuim Saksa DV maletaja, kelle ELO koefitsent ulatus 1978. aasta jaanuaris 2575 punktini. Ta oli ajavahemikus 1954–1986 Ida-Saksa 11-kordne meister. Maleolümpial osales aastatel 1956–1972 ja 1988–1990 (vahepeal Saksa DV-d seal ei nähtud), 1964 Tel Avivis oli ta parim esilauamaletaja. MM-tiitli püüdmises jõudis küsitav kõige kaugemale 1970, kui maletas end kandidaatide turniiril veerandfinaali, kus kaotas taanlasele Bent Larsenile. Osales ka Tallinna rahvusvahelistel turniiridel. **Kellest on jutt?** ►



44. See kombineeritud spordiala on õige hoo sisse saanud alles sel sajandil, ehkki sarnaseid mängu (nt. codeball) on mängitud ka varem. Ala esimesed võistlusmäärused koostasid hollandlased Michael Jansen ja Bas Korsten ning ka esimene võistlus peeti samade meeste eestvõttel 2009. aastal Hollandis. Riietus on sportlik ja vastavalt ilmale, jalas on mängijatel lamedapõhjalised spordijalanõud, näiteks jooksutossud. 2012 loodi ka rahvusvaheline alaliit FIG, kes korraldas samal aastal ka esimesed MM-võistlused. Tänapäevaks on maailmameister selgitatud kolm korda, võitjad on olnud ungarlane Bela Lengyel ning argentiinlased Christian Otero ja Matias Perrone. **Mis spordiala?**



Teie ees on pilt 1970-ndatest, kus BMX-rattaga trikitab üks California mulatipoiss. Tema ema oli kostümeerija näiteks David Bowie'le, tema isa kujundas plaadikaasi Neil Youngile ja Joni Mitchellile. Erutava trikitamise asemel valis poiss oma töö siiski hoopis teises valdkonnas, kus ta sai lisaks oma tööriista meisterlikule käsitsemisele tuntuks ka ennast-hävitava elustiili poolest. **Kes?** ◀

46. Valmimise aastal 1968 oli see maailma esimene kunstjää valmistamise seadmetega varustatud permanentne betoonrajatis esmalt kelgutamise, kuid mõned aastad hiljem ka bobi- ja skeletonisõidu harrastamiseks. Pikim (1362 m) ja kurviderohkeim (16) on meeste ühekelgu võistlusrada, bobisõidus (13 kurvi) ja skeletonis (12) on kasutusel 1270 m pikkune rajalõik, naiste kelgutamises ja kahekelgul (mõlemad 12 kurvi) 1242 m variant. MM- ja EM-võistlusi on seal kõigil eelpoolnimetatud aladel peetud kokku 18 erineval aastal. Kaks korda on rajale terendanud ka olümpia-perspektiiv, kuid paraku ei õnnestunud kummalgi kandidaadil mänga endale saada. **Milline paik?** ►



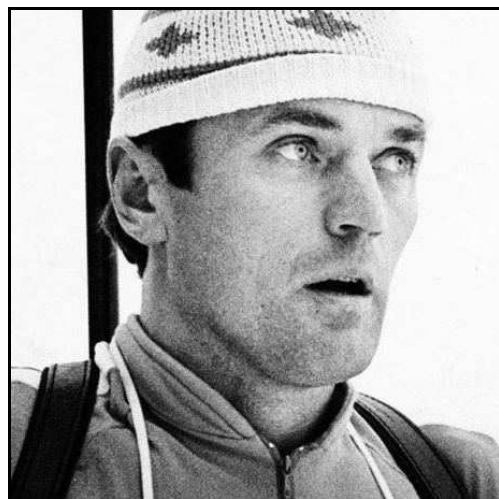
47. Selle riigi jalgpallimeeskonnad on ainsatena võitnud vähemalt ühe korra kõik viis ametlikku FIFA turniiri: MM, konföderatsioonide karikavõistlused, olümpiamängud, U20 MM ja U17 MM. Viimane seni puudunud karikas võideti 2013. **Mis riik?**

48. Oma muude tööde ja tegemiste juures on see väärikas spordikirjanik olnud esmakordselt 1953. aastal ilmunud ja tänavu kordustruksi saanud nn Toomi piibli ehk Ullo Toomi koostatud „Rahvatantsud“ toimetaja. 1969. aastal tõlkis ta ise kopsudega hädas olles vene keelest eesti keelde siberi katku ning tuberkuloosi- ja kooleratekitaja avastaja Robert Kochi elulooraamatu. **Kes on see tänavune juubilar?** ►



49. Vaid kaks meestennisisti on võitnud üksikmängus kõik neli suure slämmi turniiri ja olümpiamängude kuldmedali ning lisaks veel oma kodumaa meeskonnas Davise karika. **Kes?** 1 õige = 1 punkt

50. Ta on laskesuusatajatest ainsana tulnud individuaalseks maailmameistriks nii täiskaliibrilisest (aastani 1977) kui ka sportpüssist (aastast 1978) tulistades. Kokku on mehel MM-võistlustelt 7 (4+3+0) medalit ning olümpiamängudelt kolm hõbedat, MK-sarjast viie hooaja peale ka üks etapivõit. Kümnet laskesuusatamise tiitlivõistluste medalit pole ette näidata ühelgi tema kaasmaalasel. Septembris 72-aastaseks saanud endine ohvitser valiti oma maa parimaks sportlaseks 1975 ja 1981 ning edukaimaks armeesportlaseks 1975, 1977 ja 1981. Calgary ja Albertville'i olümpial oli küsitav ametis koondise treenerina, hiljem on ta oma teadmisi biatlonist lahkelt jaganud tele-eetris. **Kes?** ►



51.



▲▲ Küsitava auhinna saavad iga aasta sügisel sportliku tubliduse ja mitmekülsuse eest üks mees ja üks naine. Võitjate nimistu algab 2015. aastast, meestest on viimased kolm aastat järjest pärjatud Sander Linnus (vasakul), naistest võidutses tänavu kolmandat korda (varem 2015 ja 2018) Reeda Tuula-Fjodorov (paremal). Muide, auhinnale nime saamiseks korraldatud konkursile laekus 565 pakkumist, auhinnaraha 300 eurot läks jagamisele kahe pakkuja vahel. **Mis on auhinna nimi?**

52.

Kaks erinevat spordimeest ►►, aga üks ja seesama ees- ja perekonnanimi ning loomulikult ka ühine sünnimaa. Esimene härra (s. 1949) on oma täiskasvanud kaasmaalaste seas ainus pikamaajooksu maailmameister, saanud sise-EM-idelt kaks hõbedat ja ühe pronksi ning tulnud erinevatel distantsidel 14 korda oma maa meistriks, teine (s. 1971) on motomaailmas noppinud ühtekokku viis tipmist tiitlit nii mees- kui ka naispaarilisega. **Mis on meeste ühine nimi?**



53.

Jalgpalli MM-võistluste ajaloost leiame nelja riigi koondised, kes pole finaalturniiril võitnud ega viigistanud ainsatki mängu ega löönud ka ainsatki väravat. Esimene neist, Hollandi Ida-India, pidas 1938 vaid ühe mängu, ülejäänud kolm on saanud finaalturniiril kolm võimalust skoor ja punktiarve avada. **Nimetage need 1974, 1986 ja 2002 kaasa löönud koondised?** 2 õiget = 1 punkt

54.



Souli olümpial 1988 võitis USA takistussõitja Gregory Best oma hobusega Gem Twist hõbemedali nii individuaalselt kui ka meeskondlikult. USA olümpiatakestussõidu assotsiatsioon (AGA) valis Gem Twisti pretsedenditult kolm korda aasta parimaks takistussõidu-hobuseks, 2002 arvati oma võistluskarjääri jooksul enam kui 800 000 dollarit auhinnaraha teeninud Gem Twist takistussõidu USA Kuulsuse halli. Nii polnudki ime, et kui ratsu 2006. aastal 27-aastasena suri, sai ta tunnustatud moel nagu ei ühtegi olümpiamedalisti, ei inimest ega looma, kunagi varem tunnustatud ei olnud. **Kuidas Gem Twisti saavutusi austati?**

55.

Ameerika jalgpalli profiliiga NFL-i klubi Los Angeles Rams on ainuke frantsiis, kes on sarja üldkokkuvõttes meistriks tulles esindanud kolme erinevat linna. 1951 õnnestus see praeguse kodulinna LA klubina. Seal on Jäärad mänginud aastatel 1946–1994 ja taas alates 2016. aastast. Esimest kodulinna esindades tuldi meistriks 1951. Selles küsitavas linnas on praegugi tegutsev NFL-i klubi, mis on profiliiga võitnud aastatel 1950–1964 kokku neljal korral. Ainuke Super Bowl tuli Ramsile aga 1999. aastal kui esindati linna, mis on sarnaselt LA-le korraldanud ühe eestlastelegi tuntud suurürituse. **Millises kahes linnas on veel Rams paiknenud?** 1 õige = 1 punkt

56. Algselt oli Uus-Meremaa olümpiakomiteel plaan saata 1980. aasta Moskva olümpiale koguni 99 sportlast, kuid kui riigi valitsus eesotsas toonase peaministri Robert Muldooniga otsustas ühineda lääneriikide boikotiga ning ähvardas ära võtta olümpiakomiteele mõeldud rahalise toetuse, kuivas koondis kokku vaid neljale sportlasele. Kaks spordialaliitu otsustasid oma võistlejad siiski Moskvasse lähetada, seda enam, et ühe järgmisel olümpial Uus-Meremaale väga eduka spordiala (LA-st saadi kolm kulda!) sportlased ei saanud niikuinii riigilt toetust. **Millisel kahel alal Uus-Meremaa Moskva olümpial osales?** Ühel tegid kaasa Ferguson, Thompson ja Walker ning teisel Newth (tema kandis avamisel ka lippu). Mõlemal küsitaval alal on OM-il osalenud ka eestlased, ühel 1912, 1960 ja 1992, 1996 ja 2000 ning teisel 1992, 1996 ja 2000. 1 õige = 1 punkt

57. Näete F1 MM-võistluste ajaloo pikima (25,8 km) ringraja skeemi. Avalikel teedel kulgenud rada oli kitsas ja künklik ning seetõttu väga ohtlik. Esimest korda võisteldi sellel 1924, F1 MM-sarja ainus etapp peeti seal 200 000 pealtvaataja ees 1957 ning võitja oli inglane Stirling Moss. Rada oli esimene, kuhu 1934 ehitati nüüdisajal tavaliseks saanud kunstlik šikaan. Viimane võistlus, sportautode MM-sarja etap, peeti seal 1961. Rajale nime andnud linnas on korralik jalgpalliklubi (Serie B meister 1987, 2012), 2009 peeti seal Vahemeremaade mängu, aastast 2011 triatleetide 70.3 Ironmani. Tuntud spordimeestest on seal sündinud Jarno Trulli, Marco Verratti ja Giovanni de Benedictis. **Milline ringrada?** ►



58. Liverpooli jalgpalliklubi kaptenipaela on alates klubi asutamisest 1892. aastal kandnud 23 inglasi, 15 šotlast, 1 iirlane ja 1 uelslane ning veel ühe, mitte-briti rahvuse esindaja (2001–2003). Küsitav valiti hooajal 2001/2002 ühtlasi klubi parimaks mängijaks ning oli korduvalt ka oma kodumaa jalgpallikoondise kapten (sai selle au oma karjääri jooksul samuti Liverpoolis mänginud kaasmaalaselt). **Kes?** Õige rahvus = 1 punkt.

59. Kui antiik-Kreekas peeti olümpiamänge, siis ega vanad roomlasedki tahtnud sportliku meelelahutuse vallas kehvemad olla. Nemad pidasid omi mängu. Kuna iga nelja aasta taguse ürituse ootamine on igav, siis toimus sealmaal keisrite ja jumalate auks mängu iga kuu. **Kuidas on nende mängude neljätäheline ladinakeelne nimetus?**

60. Läinud sügisel 39-aastaselt oma pika ja eduka sportlaskarjääri lõpetanud Gerd Kanter on meeste kettaheite kõigi aegade maailma edetabelis Jürgen Schulti ja Virgilijus Alekna järel endiselt kolmas. Edetabeli esitosisasse kuuluvates kettapildujatest ei õnnestunud tal lisaks Schultile võistlusringis kohtuda veel neljaga, kes nagu idasakslanegi kehtivast maailmarekordist oma elu vormis olles jagu said. Neljast kolm – Juri Dumtšev, Ben Plucknett ja Ricky Bruch – on tänaseks juba manalamehed. **Kes on neljas?** ► Küsitav sai OM-ilt kaheksa-aastase vahega kaks pronksi, võitis Rooma MM-ilt hõbeda, Pan-Ameerika mängudelt kulla ja tuli seitse korda oma koduriigi meistriks. Praegu 72-aastase mehe rekordiks jäi 71.26.



VASTUSED * VASTUSED * VASTUSED * VASTUSED

1. **Oxford** (kohaliku ülikooli staadion) TK
2. **FC Barcelona** (Luis Suárez, Johan Crujff, Hristo Stoičkov, Rivaldo, Ronaldinho, Lionel Messi), **Torino Juventus** (Omar Sivori, Paolo Rossi, Michel Platini, Roberto Baggio, Zinedine Zidane, Pavel Nedvěd), **AC Milan** (Gianni Rivera, Ruud Gullit, Marco van Basten, George Weah, Andrei Ševtšenko, Kaká) TK
3. tennise **Australian Openi** logo TK
4. **David Robinson** (San Antonio Spurs; auhind 1989/90, 1990/91, 1993/94, 1994/95, 1995/96) TK
5. **7:35.39** (2 punkti 7:34.39 – 7:36.39; 1 punkt: 7:30.39 – 7:40.39) TK
6. **1975** TK
7. **Ari Vatanen** (oli 1999–2009 eurosaadik, EAL-i president) ja **David Richards** (Prodrive, Subaru WRT, F1 BAR ja Benetton, Aston Martin, Motorsport UK boss) TK
8. **Kuuba** (paremuselt järgmine talimängudelt eemale jäänud riik on Indoneesia) TK
9. **Jean-Pierre Papin**, Ligue 1 klubid Olympique Marseille (134 väravat), Bordeaux (22) TK
10. **Viswanathan Anand** (nov-dets 2011 ja märts-juuni 2012) TK
11. **Rait Ärm** (kulla sai itaallane Alberto Dainese ja hõbeda taanlane Niklas Larsen) MS
12. **Emil Zátopek** (20 052,4 m ja 59.51,6). TK
13. **Priit Rätsep** (EMX-2 Juniori klassi Euroopa meister 2009) MS
14. **Ateena Panathinaikos** (1992–1996) ja **Saloniki Aris** (1997–1998) MS
15. **Kyron McMaster** (Rahvaste Ühenduse mängude võitja 2018; isiklik rekord 47,54) MS
16. **Tove Alexandersson** (Rootsi) TK
17. **Garmin** (asutatud 1989 Kansases, algselt kandis nime ProNav) TK
18. **Portugal** (Itaaliale, Poolale, Sloveeniale ja Ukrainale kaotati 0:3 ning Belgiale 1:3) MS
19. **Fred Kudu monument** Käärikul (skulptor Tõnu Maarand, 1992) TK
20. **Cho Oyu** (8188 m) TK
21. **Henrik Dagård** (Rootsi) & **Mike Maczey** (Saksamaa) TK
22. **võitja – roosa, kaotaja – kollane** (korvpallireeglid lk. 58; 2014) MS
23. **Marcel Hirscher** (MK üldvõitja 2012–2019), **Anna Veith-Fenninger** (MK üldvõitja 2014, 2015) MS
24. riigimees **Mao Zedong**, spordimees **Arthur Ashe**, riigikukutaja **Che Guevara** TK
25. **Brooks Koepka** (USA), võitnud 14 profiturniiri sh 4 majorit, maailma edetabelijuht 31 nädalat TK
26. **Petros Kyprianou** (esindanud Küprost ja Kreekat, töötab USA-s Georgia ÜK-s) TK
27. **meestest** 11 korda **Aleksand(e)r** (Antson, Illi, Kask, Klumberg-Kolmpere, Margiste, Mitt, Richmann, Tammert, Tšutšelov, Baldin, Zöbin) ja **naistest** 5 korda **Anna** (Iljuštšenko, Pohlak, Anna Lotta Jõgeva, Anna Maria Sepp, Anna-Liisa Pöld) TK
28. **Jamal Crawford** (NBA-s a-st 2000, mänginud 8 klubis), **Lou Williams** (NBA-s a-st 2005, 6 klubi) MS
29. **Vitali Štšerbo** (33; 1993–1996) ja **Larissa Latõnina** (32; 1954–1964) TK
30. **Natalja Ištšenko** ja **Svetlana Romašina**, Venemaa kujundujad TK
31. **Bury FC** (asutatud 1884) MS
32. **Rumeenia** (klubid Bukaresti Rapid, Dinamo ja Steaua) TK
33. **Helmut Marko** (sõitnud F1-s BRM-i ja eratiimi McLareniga) MS
34. idapoolne **Viiratsi sild**, läänepoolne **Orika sild** MS
35. **Krešimir Ćosić** (Jugoslaavia; 1971, 1975) ja **Pau Gasol** (Hispaania; 2009, 2015) TK

36.	Ezekiel Kemboi (Keenia), 3000 m takistusjooks (isiklik rekord 7.55,76 – 2011)	TK
37.	Pavel Mamajev (v) ja Aleksandr Kokorin (p), peksmises süüdistatud Venemaa jalgpallurid	TK
38.	100 m liblikujumine	TK
39.	Jānis Dikmanis	TK
40.	Mikk Pinnonen (isa Ain Pinnonen tuntud nii mängija kui treenerina)	MS
41.	1. – Alfa Romeo (1951), 4. – Ferrari (1956), 5. – Maserati (1957).	TK
42.	põhihooajal visatud vähemalt 500 väravat karjääri jooksul	TK
43.	Wolfgang Uhlmann (sünd. 29. märtsil 1935 Dresdenis)	MS
44.	footgolf , eesti k. jalgpalligolf	TK
45.	Slash , Guns N' Roses'i kitarrist (kodanikunimi Saul Hudson , sünd. 1965)	MS
46.	Königssee (Saksamaa)	TK
47.	Prantsusmaa (MM 1998, 2018; Confederation Cup 2001, 2003; OM 1984; U20 2013; U17 2001)	TK
48.	Erlend Teemägi	MS
49.	Andre Agassi (Austraalia 1995, 2000, 2001, 2003; Prantsusmaa 1999, Wimbledon 1992, USA 1994, 1999; Davis Cup 1990, 1992, 1995; OM 1996) ja Rafael Nadal (Austraalia 2009; Prantsusmaa 2005–2008, 2010–2014, 2017–2019, Wimbledon 2008, 2010, USA 2010, 2013, 2017, 2019; Davis Cup 2004, 2008, 2009, 2011; OM 2008)	TK
50.	Heikki Ikola	TK
51.	Tartu Maratoni Kuubik (Klubi Tartu Maraton hooaja ürituste ühisnimetaja: Maraton, Maastikumaraton, Rattaralli, Rulluisumaraton, Rattamaraton ja Linnamaraton).	TK
52.	Pekka Päivärinta (kergejõustik ja mootorisport, külgvankrite ringrajasõit)	TK
53.	Sair (Kongo DV) 1974, Kanada 1986 ja Hiina 2002	TK
54.	temast tehti pärast surma kaks geneetilist kloon i, Gemini ja Murka's Gem.	TK
55.	Cleveland (1936–1942, 1944–1945) ja Saint Louis (1995–2015)	MS
56.	aerutamine (kolm sportlast, sh Ian Ferguson), moodne viievõistlus (üks sportlane)	MS
57.	Pescara	TK
58.	soomlane Sami Hyypiä	TK
59.	ludi	MS
60.	John Powell (USA)	TK